

การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศและปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

Social media literacy on sexuality and factors related to sexual harassment prevention behaviors among university students in Chon Buri province

ขวัญจิรา สัมมา¹ เบญจภรณ์ อุ่มวงศ์¹ เสาวนีย์ ทองนพคุณ^{1*}

Khwanchira Summa¹ Benjapron Aumwong¹ Saowanee Thongnopakun^{1*}

(Received: October 23, 2023; Revised: January 10, 2024; Accepted: January 29, 2024)

*Corresponding author: saowanee@go.buu.ac.th

บทคัดย่อ

ปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์เข้ามามีความสำคัญและมีบทบาทในการดำรงชีวิตของมนุษย์มากขึ้น โดยเฉพาะในกลุ่มวัยรุ่นและเยาวชน โดยหากวัยรุ่นและเยาวชนขาดทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศก็จะเป็นช่องว่างที่ทำให้เกิดการถูกคุกคามทางเพศได้ การศึกษาวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวางครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศและปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี จำนวน 371 คน เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ ในปีการศึกษา 2565 โดยใช้สูตรการคำนวณสูตรของ Wayne W. Daniel ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และสถิติวิเคราะห์ไควสแคว์ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 83.0 เคยถูกคุกคามจากการเปิดเผยข้อมูล ร้อยละ 26.7 นิสิตรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง ร้อยละ 88.1 การรับรู้การคุกคามทางเพศอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 96.2 และมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 89.5 ปัจจัยที่มีปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) คือ เพศ การเที่ยวกลางคืน การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ การรับรู้การคุกคามทางเพศ จากผลการศึกษาแสดงให้เห็นว่าควรจัดทำโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศเพื่อให้วัยรุ่นและเยาวชนมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสมและปลอดภัย

คำสำคัญ: การรู้เท่าทันสื่อ การคุกคามทางเพศ สื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ นิสิต

¹คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

¹Faculty of Public Health, Burapha University

Abstract

Social media is becoming more important in daily life, especially among adolescents and youths. Sexual harassment can occur if adolescents and youths lack social media literacy regarding sexuality. This cross-sectional survey study aimed to study social media literacy regarding sexuality and factors related to sexual harassment prevention behaviors among undergraduate university students. The sample group consisted of 371 university students from Chonburi Province. During the academic year 2022, utilizing Wayne W. Daniel's calculating formula with a 95% confidence level. Data was collected through an online questionnaire. Descriptive statistics such as number, percentage, mean, standard deviation, minimum, maximum, and Chi-square analysis statistics were used to analyze the data. According to the findings of the study, the majority of university students were female, 83.0%. The sample group had been harassed from disclosing information at 26.7%, University students had sexual social media literacy at a moderate level, 88.1%, awareness of sexual harassment at high level, 96.2%, and had high level of sexual harassment prevention behaviors at 89.5%. According to an association analysis, the factors related to sexual harassment prevention behaviors ($p < 0.05$) were as follows: sex, nightlife, social media literacy regarding sexuality, and awareness of sexual harassment. As a result of the study's findings, programs to improve social media literacy about sexuality should be developed so that students can engage in appropriate and safe sexual harassment prevention behaviors.

Keywords: Media literacy, Sexual harassment, Sexual content on social media, University students

1. บทนำ

ในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์นับได้ว่าเป็นเครื่องมือที่เข้ามามีบทบาทในการดำรงชีวิตของวัยรุ่นและเยาวชนมากขึ้น การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ (Social media literacy on sexuality) จึงเปรียบเสมือนเกราะในการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศและลดผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นกับสุขภาพ⁽¹⁻³⁾ เนื่องจากสื่อสังคมออนไลน์เป็นพื้นที่สาธารณะที่บุคคลในสังคมสามารถแสดงความคิดเห็นรวมทั้งตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างอิสระเสรี (Anonymity) โดยไม่จำเป็นต้องแสดงตัวตน ทำให้วัยรุ่นและเยาวชนกล้าที่จะเข้าไปแสดงความคิดเห็นในเรื่องเพศในสังคมออนไลน์มากกว่าในโลกจริง⁽⁴⁾ จากการศึกษาที่ผ่านมาพบว่า วัยรุ่นและเยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคามทางเพศในระดับสูง ทั้งการถูกคุกคามทางสายตาทงวาจา ทางร่างกาย และช่องทางการสื่อสาร⁽⁵⁻⁶⁾ ทั้งนี้ อาจเนื่องมาจากเป็นช่วงวัยที่มีการเปลี่ยนแปลงในเรื่องเพศ ส่งผลให้มีการเจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เกิดความอยากรู้อยากลอง⁽⁶⁾ อีกทั้งยังเป็นช่วงวัยที่มีการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากเป็นอันดับต้น ๆ เมื่อเทียบกับวัยอื่น ๆ⁽⁷⁾ จากสถิติจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2564 พบว่า นักศึกษาที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยมีพฤติกรรมการใช้อินเทอร์เน็ตโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 11 ชั่วโมง 16 นาทีต่อวัน ซึ่งในจำนวนนี้พบปัญหาเกี่ยวกับการถูกคุกคามบนสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ การถูกหลอกลวงทางอินเทอร์เน็ต ร้อยละ 13.1 การเกิดปัญหาจากการใช้งานอินเทอร์เน็ตแต่ไม่ทราบว่าจะไปขอความช่วยเหลือจากใคร ร้อยละ 12.0 การถูกรบกวนด้วยสื่อบกอนาจาร ร้อยละ 11.5 และการถูกละเมิดข้อมูลส่วนบุคคลหรือความเป็นส่วนตัว ร้อยละ 11.0⁽⁸⁾

องค์กรยูเนสโก ได้กล่าวว่า ถ้าวัยรุ่นและเยาวชนมีทักษะการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ ก็จะสามารถหลีกเลี่ยงการถูกคุกคามทางเพศได้ (UNESCO, 2013)⁽⁹⁾ โดยการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศจำแนกเป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ การเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ

การวิเคราะห์สื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ การประเมินค่าสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ การสร้างสรรค์สื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ เพื่อลดผลกระทบจากการถูกคุกคามทางเพศทั้งทางด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม ด้านการเรียนและด้านการใช้ชีวิต⁽¹⁰⁾

จังหวัดชลบุรีเป็นเมืองอุตสาหกรรม และเป็นเมืองท่องเที่ยวที่สำคัญ มีสถานบันเทิงยามค่ำคึกคักจำนวนมาก จึงทำให้นิสิตซึ่งเป็นวัยรุ่นและเยาวชนในพื้นที่เข้าถึงสิ่งยั่วยุทางเพศได้ง่ายกว่าวัยรุ่นในพื้นที่อื่น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศและปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี เพื่อประโยชน์ในการวางแผนส่งเสริมการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ และเพื่อให้นิสิตมีพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศได้อย่างเหมาะสม

2. วิธีการดำเนินการวิจัย

2.1 ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross sectional descriptive study) เพื่อศึกษาการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศและปัจจัยที่สัมพันธ์กับพฤติกรรมป้องกันการคุกคามทางเพศของนิสิตมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี

ประชากร คือ นิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2565 จำนวน 35,184 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตระดับปริญญาตรีที่กำลังศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดชลบุรี ภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 371 คน โดยใช้สูตรการคำนวณของ Wayne W., D. (1995)⁽¹¹⁾ ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ดังนี้

$$n = \frac{Np(1-p)z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}{d^2(N-1) + p(1-p)z_{1-\frac{\alpha}{2}}^2}$$

โดยที่ N = ขนาดของประชากร
 Z = ค่ามาตรฐานที่ช่วงความเชื่อมั่น 95%
($\alpha = 0.05$) เท่ากับ 1.96
 P = ค่าสัดส่วนที่พบพฤติกรรมเสี่ยงต่ออาการ
คุกคามทางเพศของประชาชนที่มีอายุ 15-45 ปี จำนวน
1,060 คน⁽⁵⁾ เท่ากับ 0.27
 d = ความแม่นยำของการประมาณค่าเท่ากับ
0.05

α = ระดับความเชื่อมั่น 95% = 0.05

การสุ่มตัวอย่างของการศึกษานี้ใช้การสุ่ม
ตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Sampling) ดังนี้
1) แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มสาขาวิชา ได้แก่ กลุ่ม
สาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ กลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชา
วิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) คำนวณหาสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง
จากกลุ่มสาขาวิชาทั้ง 3 สาขาวิชา ได้แก่ กลุ่มสาขาวิชา
มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ จำนวน 185 คน กลุ่ม
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี จำนวน 112 คน และ
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ จำนวน 74 คน รวมกลุ่ม
ตัวอย่างแบ่งตามกลุ่มสาขาวิชาทั้งสิ้น 371 คน

2.2 เครื่องมือในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็น
แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเองประกอบด้วย 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามด้านปัจจัยส่วนบุคคล
จำนวน 10 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดและปลายปิด เช่น
อายุ เพศ การแสดงออกทางเพศ ลักษณะการพักอาศัย การ
มีแฟน/คู่อุปการ และการแต่งงาน และการเที่ยวกลางคืน

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามประสบการณ์ด้านการใช้สื่อ
สังคมออนไลน์ จำนวน 5 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิดและ
ปลายปิด ได้แก่ ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ ความถี่
ในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ การเปิดเผยข้อมูลส่วนบุคคลบน
สื่อสังคมออนไลน์ ประเภทของเพื่อนในสื่อสังคมออนไลน์
และประสบการณ์การถูกคุกคามบนสื่อสังคมออนไลน์

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรู้เท่าทันสื่อ
สังคมออนไลน์ทางเพศ จำนวน 20 ข้อ ประยุกต์จาก
แบบสอบถามวิจัยของโศภิสฎา วิบูลย์พันธ์⁽¹⁰⁾ ประกอบด้วย

การเข้าถึงสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ การวิเคราะห์สื่อสังคม
ออนไลน์ทางเพศ การประเมินค่าสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ
การสร้างสรรคสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ ลักษณะเป็นแบบ
มาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) 4 ระดับ โดยใช้เกณฑ์
ของเบสท์⁽¹²⁾ ในการแบ่งระดับ ดังนี้ การรู้เท่าทันสื่อสังคม
ออนไลน์ทางเพศอยู่ในระดับน้อย (20 – 39 คะแนน) การ
รู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง
(40 – 59 คะแนน) และการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทาง
เพศอยู่ในระดับมาก (60 – 80 คะแนน)

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับการรับรู้การคุกคาม
ทางเพศ จำนวน 10 ข้อ ประกอบด้วย การรับรู้การคุกคาม
ทางสายตา ทางวาจา ทางร่างกาย และทางช่องทางการ
สื่อสาร ลักษณะเป็นคำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต
(Likert scale) 4 ระดับ คือ เป็นประจำ (4 คะแนน)
บ่อยครั้ง (3 คะแนน) นาน ๆ ครั้ง (2 คะแนน) ไม่เคยเลย
(1 คะแนน) โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์⁽¹²⁾ ในการแบ่งระดับ
ดังนี้ การรับรู้การคุกคามทางเพศอยู่ในระดับน้อย (10 – 17
คะแนน) การรับรู้การคุกคามทางเพศอยู่ในระดับปานกลาง
(18 – 25 คะแนน) และการรับรู้การคุกคามทางเพศอยู่ใน
ระดับมาก (26 – 40 คะแนน)

ส่วนที่ 5 แบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการ
ป้องกันการคุกคามทางเพศ จำนวน 15 ข้อ ลักษณะเป็น
คำถามเป็นแบบมาตรวัดของลิเคิร์ต (Likert scale) 4
ระดับ คือ ปฏิบัติทุกครั้ง (4 คะแนน) ปฏิบัติบางครั้ง (3
คะแนน) ปฏิบัตินาน ๆ ครั้ง (2 คะแนน) ไม่เคยปฏิบัติ (1
คะแนน) โดยใช้เกณฑ์ของเบสท์⁽¹²⁾ ในการแบ่งระดับ ดังนี้
พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศอยู่ในระดับไม่
เหมาะสม (15 – 26 คะแนน) พฤติกรรมการป้องกันการ
คุกคามทางเพศอยู่ในระดับเหมาะสมปานกลาง (27 –
37 คะแนน) และพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ
อยู่ในระดับเหมาะสมมาก (38 – 60 คะแนน)

2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) โดยให้
ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน โดยค่าดัชนีสอดคล้อง (Index
of congruence; IOC) มีค่าระหว่าง 0.89 – 1.00
2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability)

นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด จากนั้นนำมาทดสอบหาความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นในแต่ละตัวแปรดังนี้ การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ เท่ากับ 0.719 การรับรู้การคุกคามทางเพศ เท่ากับ 0.740 และพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ เท่ากับ 0.921

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์โดยใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด และวิเคราะห์ความสัมพันธ์โดยใช้สถิติวิเคราะห์ Chi – Square

2.5 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

ในการศึกษารั้งนี้ผู้วิจัยจะส่งลิงค์แบบสอบถามออนไลน์ในกลุ่มผู้นำนิสิตตามกลุ่มสาขาวิชาที่กำหนดไว้ โดยในแบบสอบถามออนไลน์ผู้วิจัยได้แจ้งวัตถุประสงค์และรายละเอียดของการศึกษาวิจัย และขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลและตอบแบบสอบถามโดยทำการศึกษา

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ของนิสิต (n=371)

ปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
ปัจจัยส่วนบุคคล		
อายุ (ปี)		
Mean 20.1 ปี SD. 1.29 Min 18.0 ปี Max 25.0 ปี		
เพศ		
ชาย	63	17.0
หญิง	308	83.0
กลุ่มสาขาวิชา		
กลุ่มสาขาวิชามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์	185	49.9
กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี	112	30.2
กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ	74	19.9
การแสดงออกทางเพศ		
รักต่างเพศ	230	62.0
รักเพศเดียวกัน	42	11.3
รักทั้งสองเพศ	97	26.2
อื่น ๆ (ไม่แน่ใจ หรือไม่จำกัดเพศ)	2	0.5
ลักษณะการพักอาศัย		
พักคนเดียว	169	45.6

ในกลุ่มตัวอย่างที่ยินดี ยินยอม เต็มใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมการศึกษาวิจัย การตอบแบบสอบถามออนไลน์ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นข้อมูลปกปิดเป็นความลับ ไม่ปรากฏชื่อ-สกุลของผู้เข้าร่วมการศึกษา และมีเพียงคณะผู้วิจัยเท่านั้นที่สามารถเปิดดูข้อมูลในระบบได้โดยใช้รหัสผ่าน เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างครบตามที่กำหนด ผู้วิจัยจะปิดรับคำตอบ

3. ผลการศึกษา

3.1 ปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์

ผลการศึกษาด้านปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า นิสิตมีอายุเฉลี่ย 20.1 ปี เป็นเพศหญิง ร้อยละ 83.0 นิสิตมีการแสดงทางเพศ คือ รักต่างเพศ ร้อยละ 62.0 พักอาศัยอยู่คนเดียว ร้อยละ 45.6 มีแฟน / คู่รัก ร้อยละ 40.2 มีการแต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ ร้อยละ 77.6 และนิสิตไม่เคยเที่ยวกลางคืน ร้อยละ 39.9 ด้านประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่า นิสิตนิยมใช้อินสตาแกรม (Instagram) ร้อยละ 95.1 ใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่า 9 ชั่วโมงต่อวัน ร้อยละ 40.2 ($\bar{x} = 8.7$) เคยถูกคุกคามทางเพศ ร้อยละ 26.7 ดังแสดงในตารางที่ 1

ปัจจัยส่วนบุคคลและประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์	จำนวน	ร้อยละ
พักกับเพื่อน	124	33.4
พักกับแฟน / คู่รัก	40	10.8
พักกับครอบครัว /ญาติ	38	10.2
การมีแฟน / คู่รัก		
โสด	185	49.9
มีแฟน / คู่รัก	149	40.2
มีคนคุยแต่ไม่ได้เป็นแฟน	36	9.7
อื่น ๆ (ความสัมพันธ์ที่อธิบายยาก)	1	0.2
ลักษณะการแต่งกาย		
แต่งกายสุภาพเรียบร้อย	73	19.7
แต่งกายถูกต้องตามกาลเทศะ	288	77.6
แต่งกายค่อนข้างล่อแหลม	10	2.7
การเที่ยวกลางคืน		
ไม่เคยเที่ยว	148	39.9
เคยเที่ยวแต่เลิกแล้ว	67	18.1
เที่ยว 1 – 2 ครั้ง / สัปดาห์	115	31.0
เที่ยว 3 - 4 ครั้ง / สัปดาห์	10	2.7
เที่ยวเป็นประจำทุกวัน	2	0.5
อื่น ๆ (นาน ๆ ครั้ง หรือตามวาระโอกาส)	29	7.8
ประสบการณ์ด้านการใช้สื่อสังคมออนไลน์		
สื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
อินสตาแกรม (Instagram)	353	95.1
ไลน์ (Line)	326	87.9
ยูทูป (YouTube)	323	87.1
เฟซบุ๊ก (Facebook)	289	77.9
ติ๊กต็อก TikTok	287	77.4
ทวิตเตอร์ (Twitter)	260	70.1
อื่น ๆ (ดีสคอร์ด)	2	0.5
ความถี่การใช้สื่อสังคมออนไลน์		
Min = 1.0, Max = 24.0, \bar{X} = 8.7, SD. = 4.0		
การเปิดเผยข้อมูลบนสื่อสังคมออนไลน์ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)		
สื่อสังคมออนไลน์ที่เปิดเผยข้อมูล		
อินสตาแกรม (Instagram)	286	77.1
เฟซบุ๊ก (Facebook)	280	75.5
ไลน์ (Line)	153	41.2
ติ๊กต็อก (TikTok)	40	10.8
ทวิตเตอร์ (Twitter)	26	7.0
ยูทูป (YouTube)	20	5.4
การถูกคุกคาม		
เคย	99	26.7
ไม่เคย	272	73.3

3.2 การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์และการรับรู้การ คุกคามทางเพศ

ออนไลน์ทางเพศ (โดยภาพรวม) อยู่ในระดับปานกลาง ร้อย
ละ 88.1 และการรับรู้การคุกคามทางเพศ (โดยภาพรวม)

ผลการศึกษา พบว่า การรู้เท่าทันสื่อสังคม
อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 96.2 ดังแสดงในตารางที่ 2
ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของระดับการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์และการรับรู้การคุกคามทางเพศของนิสิต (n=371)

การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์และการรับรู้การคุกคามทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ (ภาพรวม) (คะแนนเต็ม 80 คะแนน)		
น้อย (20 - 39 คะแนน)	40	10.8
ปานกลาง (40 - 59 คะแนน)	327	88.1
มาก (60 - 80 คะแนน)	4	1.1
Min = 31.0, Max = 65.0, \bar{X} = 46.3, SD. = 5.4		
การรับรู้การคุกคามทางเพศ (ภาพรวม) (คะแนนเต็ม 40 คะแนน)		
น้อย (10 - 17 คะแนน)	2	0.5
ปานกลาง (18 - 25 คะแนน)	12	3.3
มาก (26 - 40 คะแนน)	357	96.2
Min = 10.0, Max = 40.0, \bar{X} = 36.8, SD. = 4.5		

3.3 พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ

ป้องกันการถูกคุกคามทางร่างกายอยู่ในระดับมาก ร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า นิสิตมีพฤติกรรมการป้องกันการ
คุกคามทางเพศในด้านการป้องกันการถูกคุกคามทางสายตา
อยู่ในระดับมาก ร้อยละ 90.0 ด้านการป้องกันการถูก
คุกคามทางวาจาอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 76.0 ด้านการการ
ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของระดับการพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศจำแนกตามรายด้านของนิสิต (n=371)

89.2 และด้านการป้องกันการถูกคุกคามทางช่องทางการ
สื่อสารอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 85.7 โดยภาพรวมแล้วนิสิต
มีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศอยู่ในระดับ
เหมาะสมมาก ร้อยละ 89.5 ดังแสดงในตารางที่ 3

พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
การป้องกันการถูกคุกคามทางสายตา (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		
น้อย (3 - 5 คะแนน)	17	4.6
ปานกลาง (6 - 7 คะแนน)	20	5.4
มาก (8 - 12 คะแนน)	334	90.0
Min = 3.0, Max = 12.0, \bar{X} = 10.3, SD. = 2.2		
การป้องกันการถูกคุกคามทางวาจา (คะแนนเต็ม 16 คะแนน)		
น้อย (4 - 7 คะแนน)	20	5.4
ปานกลาง (8 - 10 คะแนน)	69	18.6
มาก (11 - 16 คะแนน)	282	76.0
Min = 4.0, Max = 16.0, \bar{X} = 12.4, SD. = 3.0		
การป้องกันการถูกคุกคามทางร่างกาย (คะแนนเต็ม 12 คะแนน)		
น้อย (3 - 5 คะแนน)	18	4.9
ปานกลาง (6 - 7 คะแนน)	22	5.9
มาก (8 - 12 คะแนน)	331	89.2
Min = 3.0, Max = 12.0, \bar{X} = 10.5, SD. = 2.3		
การป้องกันการถูกคุกคามทางช่องทางการสื่อสาร (คะแนนเต็ม 20 คะแนน)		
น้อย (5 - 8 คะแนน)	14	3.8

พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ	จำนวน	ร้อยละ
ปานกลาง (9 - 12 คะแนน)	39	10.5
มาก (13 - 20 คะแนน)	318	85.7
Min = 5.0, Max = 20.0, \bar{X} = 16.5, SD. = 3.7		
พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ (ภาพรวม) (คะแนนเต็ม 60 คะแนน)		
ไม่เหมาะสม (15 - 26 คะแนน)	10	2.7
เหมาะสมปานกลาง (27 - 37 คะแนน)	29	7.8
เหมาะสมมาก (38 - 60 คะแนน)	332	89.5
Min = 15.0, Max = 60.0, \bar{X} = 49.7, SD. = 9.4		

จากการวิเคราะห์หาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ และการรับรู้การคุกคามทางเพศมีความสัมพันธ์พฤติกรรม
ๆ กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ พบว่า เพศ การป้องกันการคุกคามทางเพศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
การเที่ยวกลางคืน การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 4
ตารางที่ 4 ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนิสิต (n=371)

ตัวแปร	พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ		χ^2	p-value
	ไม่เหมาะสม จำนวน (ร้อยละ)	เหมาะสม จำนวน (ร้อยละ)		
เพศ			22.936	< 0.001
ชาย	25 (39.7)	38 (60.3)		
หญิง	219 (71.1)	89 (28.9)		
การเที่ยวกลางคืน			4.662	0.031
ไม่เคยเที่ยว	107 (72.3)	41 (27.7)		
เคยเที่ยว	137 (61.4)	86 (38.6)		
การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ			17.805	< 0.001
ระดับน้อย	154 (75.1)	51 (24.9)		
ระดับมาก	90(54.2)	76(45.8)		
การรับรู้การคุกคามทางเพศ			36.726	< 0.001
ระดับน้อย	32 (71.4)	93 (28.6)		
ระดับมาก	12 (26.1)	34 (73.9)		

4. อภิปรายผล

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ อยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง ร้อยละ 98.9 ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนิสิตถูกคุกคามทางเพศหรือการกระทำที่ไม่เหมาะสมบนสื่อสังคมออนไลน์โดยส่วนใหญ่จะไม่เพิกเฉยต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น อีกทั้งยังมีการวิเคราะห์สื่อประเมินค่าสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ และสร้างสรรค์สื่อโดยการรายงานความไม่เหมาะสมทันที สอดคล้องกับการศึกษาที่ผ่านมาที่พบว่าความรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง^(3,13-14)

ผลการวิจัยพบว่า นิสิตมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศอยู่ในระดับเหมาะสมมาก ร้อยละ 89.5 ทั้งนี้เนื่องจากปัญหาการถูกคุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์เป็นปัญหาที่นิสิตเคยพบเจอ ซึ่งส่งผลให้นิสิตมีพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามทางเพศด้วยการหลีกเลี่ยงที่จะเผชิญกับบุคคลแปลกหน้าบนสื่อสังคมออนไลน์ การตั้งสติในการเผชิญสถานการณ์ที่เกิดขึ้น การรายงานความไม่เหมาะสมและหยุดการสื่อสารนั้นทันทีเมื่อมีบุคคลที่ไม่คุ้นเคยมาคุกคามทางเพศ สอดคล้องกับการศึกษาของวีระศักดิ์ ประดิษฐ์รอด⁽⁶⁾ ที่พบว่า พฤติกรรมการตอบสนองต่อการคุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยพบว่าส่วนใหญ่บล็อกผู้ใช้งานเมื่อถูกคุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์เป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการรายงาน (Report) ให้ผู้ดูแลแพลตฟอร์มดำเนินการตามกฎหมายระเบียบที่เหมาะสมต่อไป

ด้านปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศของนิสิต พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยเพศชายมีสัดส่วนคะแนนพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศในระดับที่เหมาะสมมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้เนื่องจากเพศหญิงมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในรูปแบบที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการเข้าร่วมกลุ่มต่าง ๆ การแบ่งปันรูปภาพ / คลิป / วิดีโอ / การส่งข้อความ การแสวงหาเพื่อน หรือ บุคคลอื่น ๆ ผ่านทางสื่อสังคมออนไลน์สิ่งเหล่านี้อาจทำให้นิสิตเพศหญิงขาดความระมัดระวังที่จะป้องกันตนเองจากการ

คุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์ สอดคล้องกับเสาวนีย์ วรรณประภาและคณะ⁽¹⁵⁾ ที่พบว่า เพศหญิงมีการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่าเพศชาย

ด้านการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยกลุ่มที่เคยศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศในระดับที่เหมาะสมมากกว่ากลุ่มที่ไม่เคยศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ทั้งนี้เนื่องจากการที่นิสิตไม่เคยศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นอาจใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการหาเพื่อนหรือหาแฟน ส่งผลให้นิสิตอาจเพิกเฉยหรือไม่ได้ป้องกันตนเองจากการถูกคุกคามผ่านสื่อสังคมออนไลน์เท่าที่ควร⁽¹⁶⁾ โดยจากผลการศึกษาที่พบว่า นิสิต ถึง 1 ใน 4 ที่เคยถูกคุกคามทางเพศ ดังนั้น สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเข้ามาสอดส่องดูแลและส่งเสริมให้นิสิตรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ เพื่อให้นิสิตสามารถนำไปใช้ในการป้องกันการคุกคามทางเพศทั้งทางสายตาทงวาจา ทางร่างกาย และทางช่องทางสื่อสารในชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสม

ด้านการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยนิสิตที่มีการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศในระดับน้อยจะมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศที่ไม่เหมาะสมมากกว่านิสิตที่มีการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศในระดับมาก โดยการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศเปรียบเสมือนเกราะในการให้นิสิตเลือกที่จะเข้าถึงสื่อและแสวงหาข้อมูลจากสื่อสังคมได้เหมาะสม นั่นหมายถึงการที่ไม่ใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการพูดคุยแลกเปลี่ยนคลิป / วิดีโอ / รูปภาพที่ล่อแหลมกับบุคคลที่ไม่รู้จักคุ้นเคย บุคคลต่างเพศหรือบุคคลเพศเดียวกัน⁽¹⁰⁾ นอกจากนี้ นิสิตก็ยังสามารถที่จะวิเคราะห์ถึงวัตถุประสงค์ของสื่อสังคมออนไลน์ที่เผยแพร่ในโลกออนไลน์ อีกทั้งเมื่อนิสิตต้องการที่จะโพสต์หรือเผยแพร่ข้อความใด ๆ ก็ควรวิเคราะห์และพิจารณาก่อนเสมอ ในขณะที่เมื่อนิสิตเห็นภาพหรือวิดีโอที่มีเนื้อหาล่อแหลม ก็จะรายงานความไม่เหมาะสมให้กับผู้ดูแลได้ดำเนินการตามกฎหมายเกณฑ์ต่อไป

ด้านการรับรู้การคุกคามทางเพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ โดยกลุ่มที่มีการ

รับรู้การคุกคามทางเพศในระดับน้อยมีสัดส่วนคะแนน พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศไม่เหมาะสม มากกว่ากลุ่มที่มีการรับรู้การคุกคามทางเพศในระดับมาก โดยจากผลการศึกษารายด้านพบว่านิสิตมีการรับรู้การ คุกคามทางร่างกายมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อนิสิตรับรู้ถึง การคุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์ นิสิตจะมีการ หลีกเลี่ยง และรายงานพฤติกรรมไม่เหมาะสมทันที สอดคล้องกับการศึกษาของนันทิกา ตั้งเพียรและคณะ⁽¹⁷⁾ ที่ พบว่า การรับรู้พฤติกรรมการล่วงละเมิดทางเพศของนิสิต ส่วนใหญ่อยู่ในพฤติกรรมการคุกคามทางด้านร่างกายที่ ชัดเจนมากกว่าทางด้านอื่น ๆ และเป็นพฤติกรรมที่สื่อ เจตนาต่อการกระทำการล่วงละเมิดทางเพศในระดับที่มีความรุนแรง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Reed และคณะ⁽¹⁸⁾ ที่พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่รับรู้ว่าจะเคยถูก คุกคามทางเพศบนสื่อสังคมออนไลน์อย่างน้อยคนละ 1 รูปแบบ เช่น การได้รับข้อความ / ภาพถ่ายที่เกี่ยวข้องกับ เรื่องเพศที่ไม่เหมาะสม / การได้รับข้อความที่ขอให้กระทำการ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศ / การถูกกดดันให้ส่ง ภาพหรือเผยแพร่รูปภาพที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเพศโดยไม่ ยินยอมพร้อมใจบนสื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

5. สรุปผลการศึกษา

จากผลการศึกษา พบว่า นิสิตส่วนใหญ่มีการรู้เท่าทัน สื่อสังคมออนไลน์ทางเพศอยู่ในระดับน้อยถึงปานกลาง และ เพศ การเที่ยวกลางคืน การรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทาง เพศ และการรับรู้การคุกคามทางเพศ มีความสัมพันธ์ พฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศ ดังนั้นหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดอบรมเพื่อยกระดับพฤติกรรมการ ป้องกันการคุกคามทางเพศโดยเฉพาะในนิสิตเพศหญิงที่ไม่ เคยเที่ยวกลางคืน หรือวางแผนในการจัดทำโปรแกรมเพื่อ เสริมสร้างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์ทางเพศ เพื่อให้ นิสิตมีพฤติกรรมการป้องกันการคุกคามทางเพศที่เหมาะสม และปลอดภัย ในการวิจัยครั้งต่อไปควรศึกษาวิจัยในเชิง คุณภาพเพิ่มเติมเพื่อให้ได้ข้อมูลในเชิงลึก โดยเฉพาะในกลุ่ม นิสิตที่เคยถูกคุกคามทางเพศ

6. กิตติกรรมประกาศ

คณะผู้วิจัยขอขอบคุณคณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และนิสิตทุกท่านที่ให้ความร่วมมือใน การเก็บรวบรวมข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ให้สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี

7. เอกสารอ้างอิง

1. กชกร บุญยพิทักษ์สกุล, พิชญานี พูนพล. ปัจจัยที่ เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้สื่อสังคมออนไลน์อย่าง รู้เท่าทันของนักศึกษาปริญญาตรีในเขต กรุงเทพมหานครและปริมณฑล. วารสารพฤติกรรม ศาสตร์ 2562; 25(2):35-59.
2. คมสัน รัตนะสิมากุล, อัญมณี ภักดีมवलชน. ปัจจัยที่ ส่งผลต่อการรู้เท่าทันสื่อเรื่องเพศของนักศึกษา ระดับอุดมศึกษาในเขตจังหวัดเชียงรายและเชียงใหม่. วารสารวิเทศนการการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 2560; 12(2):160-80.
3. ณัฐพัชร์ คุ่มบัว, ไพบูรณ์ คะเชนทรพรรค์, สันต์ ทอง รินทร์. การรู้เท่าทันสื่อสังคมเรื่องเพศของนักเรียน นักศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. วารสารนิเทศ ศาสตร์ มสธ. 2563; 10(1): 32-44.
4. ภัทธิดา ชัยเพชร, พิมลพรรณ ไชยนันท์. การคุกคาม ทางเพศในสื่อสังคมออนไลน์. วารสารการสื่อสาร มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย 2564; 4(3): 1-38.
5. กมลลักษณ์ ดอกคำ, น้ำทิพย์ จันทรหน่อแก้ว, ประภาภรณ์ พักนาดี, ปรีชา แสนหนู, พรพรรณ แยม พราย, ณัฐนิช พันธานนท์ และคณะ. ปัจจัยที่มี ความสัมพันธ์เกี่ยวกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการถูกคุกคาม ทางเพศของประชาชนในพื้นที่ หมู่ 16 บ้านแม่กาห้วย เคียน ตำบลแม่กา อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา. วารสาร วิจัยสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ อุบลราชธานี 2565; 11(1): 83-95.
6. วีระศักดิ์ ประดิษฐ์รอด. การคุกคามทางเพศบนสื่อ สังคมออนไลน์ และพฤติกรรมการตอบสนองของ

- เยาวชนไทย. [วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศ ภาควิชานิเทศศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์]. กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์; 2563.
7. ลิติกานต์ บัรรอด, เสาวนีย์ ทองนพคุณ. การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์ทางเพศกับพฤติกรรมกำบังกันโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ของเยาวชนในมหาวิทยาลัย จังหวัดชลบุรี. วารสารกรมควบคุมโรค 2562; 45(4): 402-12.
8. กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม. รายงานผลการสำรวจพฤติกรรมผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในประเทศไทย ปี 2565 [อินเทอร์เน็ต]. [สืบค้นเมื่อ 16 มกราคม 2566]. แหล่งข้อมูล:
<https://www.eta.or.th/getattachment/787504-26-4a58-4c36-85d3-d1c11c3db1f3/IUB-65-Final.pdf.aspx>
9. UNESCO. Media and Information Literacy: Policy and Strategy Guidelines [Internet]. [cited 10 January 2023]. Available from:
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000225606>
10. โสภิสสุดา วิบูลย์พันธุ์. ความสัมพันธ์ระหว่างการรู้เท่าทันสื่อสังคมออนไลน์กับพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นอำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี [วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสร้างเสริมสุขภาพ]. ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา; 2560.
11. Daniel WW, Cross C. Biostatistics: A foundation for analysis in the health sciences. John Wiley&Sons Inc; 1995.
12. Best JW, & Kahn JV. Research in Education. Pearson India; 2006.
13. ปารีชาติ เสารยะวิเศษ. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ เรื่อง ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการรู้เท่าทันสารสนเทศของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพฯ; 2558.
14. ชัยนันท์ เหมือนเพชร. ผลของสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อพฤติกรรมทางเพศของวัยรุ่นไทย. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 14: วิจัยสร้าง Innovation and Technology เพื่อรองรับสังคมไทยสู่ยุค Digital World; 7-8 กรกฎาคม 2565; ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม. นครปฐม; 2565. 3001-3009.
15. กาญจนา สมพิน, ภารดี พิงสำราญ, วิษเณศวร ทะกอง, เสาวนีย์ วรรณประภา และสมพงษ์ เส่งมณี. การรู้เท่าทันสื่อออนไลน์และพฤติกรรมการใช้สื่อของนักศึกษาหลักสูตรสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. เอกสารประกอบการประชุมวิชาการเสนอมผลงานวิจัยระดับชาติ ครั้งที่ 3: GRADUATE SCHOOL CONFERENCE 2019; 15 พฤศจิกายน 2562; ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา. กรุงเทพมหานคร; 2562. 684-693.
16. รัตติกาล พลอยสวน. การป้องกันตนเองไม่ให้ตกเป็นเหยื่อการถูกล่วงละเมิดทางเพศของนักศึกษาระดับปริญญาตรีในเขตดุสิต กรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา 2564; 4(1): 60-72.
17. นันทิกา ตั้งเพียร, กฤตยา แสงเจริญ. การรับรู้การล่วงละเมิดทางเพศของนักศึกษามหาวิทยาลัยในจังหวัดขอนแก่น. วารสารการพยาบาลและการดูแลสุขภาพ 2560; 35(2): 207-15.
18. Reed E, Salazar M, Behar AI, Agah N, Silverman JG, Minnis AM, et al. Cyber Sexual Harassment: Prevalence and association with substance use, poor mental health, and STI history among sexually active adolescent girls. Journal of Adolescence 2019; 75: 53-62.